

BESTUURSVORSTEL

Datum 24-10-2016 **openbaar**

Onderwerp Vaststelling regionale beleidsnotitie Social return on Investment (SROI)

Adviseur: Jan Jansen
Afdeling/team: MW
Rechtstreeks doorkiesnummer: (0548) 854 695
Geraadpleegde collega's: Jeanet Nissink, Vera Hakenberg, Werner Loode, Marloes Grotenhuis, Annemiek de Boer-Nijsink, Annemiek Roosink
Portefeuillehouder: B.D. Tijhof

Bijlagen: Definitief Concept Beleidsnotitie SROI bij inkoop regio Twente versie 07.docx Overleg inzake SROI regio Twente 11 juli 2016.docx brief Enschede voortzetting werkwijze Infra-Werkt 160923.pdf brief aan Infra Werkt nav SROI.pdf Bijlage Aanpassing mandatenlijst 2014 tbv SROI beleid.docx
--

Behandeling in/door	Datum
----------------------------	--------------

Geen beoordelingen aanwezig

Onderwerp Vaststelling regionale beleidsnotitie Social return on Investment (SROI)

Te besluiten tot c.q. beslispunten:

1. In te stemmen met de (op onderdelen bijgestelde) Beleidsnotitie Social Return On Investment (SROI) van de (14) Twentse gemeenten, en toepassing van de hierin opgenomen uitgangspunten en "bouwblokken" in de lokale en regionale aanbestedingen (rekening houdend met de uitgangspunten van proportionaliteit en maatwerk);
2. In te stemmen met de in deze notitie verwoorde implementatie door een regionale netwerkorganisatie, waarvoor per subregio één kartrekker wordt aangesteld en waarvoor door de gezamenlijke gemeenten de WIZZR-monitor wordt aangeschaft;
3. In te stemmen met de hieruit voortvloeiende kosten voor onze gemeente van € 2.750,-- per jaar (gebruikskosten WIZZR + PR en communicatie) plus een eenmalige bijdrage van € 308,-- voor de implementatiekosten van de WIZZR, en deze kosten ten laste te brengen van de stelpost "stimuleringsmaatregelen werkgelegenheid". en dit te verwerken bij de voorjaarsnota 2017.
4. Met betrekking tot de toepassing in de Infra-branche in te stemmen met de door onze gemeente verzonden reactie om te blijven samenwerken met de stichting Infra Werkt;
5. Instemmen met mandatering van de inkoopcoördinator voor besluitvorming over afwijking van de eisen uit de regionale beleidsnotitie Social return on Investment (SROI) bij aanbestedingen van diensten, leveringen en werken, onder de gebruikelijke voorwaarden volgens de gemeentelijke mandatenlijst;
6. De raadscommissie MDV te informeren door toezending van de regionale beleidsnotitie en dit bestuursvoorstel;
7. Dit onderwerp te agenderen voor de eerstvolgende bespreking met de lokale werkgeversorganisaties en het bestuur van het Participatiepact, en de Adviesraad Sociaal Domein informeren over deze notitie.

Overzicht besluiten college:

Besluit:

Datum besluit:

Opmerkingen bij het besluit:

Voorstel aan het college

Rijssen, 24 oktober 2016

Onderwerp Vaststelling regionale beleidsnotitie Social return on Investment (SROI)

1. Inleiding

In opdracht van het regionaal Portefeuillehoudersoverleg Arbeidsmarkt (PHA) heeft een regionale werkgroep een concept-beleidsnotitie opgesteld om te komen tot één regionaal beleid van de 14 Twentse gemeenten voor toepassing van Social Return On Investment (SROI). Deze notitie is enkele keren besproken in het PHA (december 2015, januari 2016), en daarna in het PHA van 21 april 2016 voorlopig vastgesteld.

Op 4-3-2016 hebben wij u hierover gerapporteerd. U hebt hierover op 19-4-2016 als volgt beslist: *"In principe staat het college achter dit initiatief maar wil wel helderheid over de vraag welke personele gevolgen dit heeft en hoe dit gedekt kan worden. Verder wil het college duidelijkheid over de visie van het bedrijfsleven ten aanzien van dit voorstel."*

Afgesproken is hierover inhoudelijk nader te rapporteren zodra hierover ook gesproken zou zijn met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, en de invulling van de netwerkorganisatie bekend is. Inmiddels hebben deze gesprekken plaatsgevonden en heeft de ambtelijke werkgroep een implementatievoorstel uitgewerkt. Inmiddels heeft het PHA met deze definitieve versie van de beleidsnotitie ingestemd (vergadering 16 november 2016), zodat dit stuk nu door de afzonderlijke gemeenten kan worden vastgesteld.

Naar aanleiding hiervan rapporteren wij u het volgende.

2. Beoogd effect

Instemming met de regionale beleidsnotitie en met de gemaakte afspraken voor implementatie hiervan gedurende een pilotperiode van 2 jaar (2017-2018), met de afspraak deze samenwerking en de resultaten hiervan te monitoren en in de 2e helft van 2018 te evalueren.

Het beoogde maatschappelijk effect is om tot één regionaal afgestemd beleid te komen (met meer uniformiteit t.a.v. SROI-invulling, eventueel met differentiatie per branche), en méér concrete resultaten te boeken in termen van plaatsing van langdurig werklozen.

3. Argumenten

3.1.: beleidsinhoudelijk is er overeenstemming tussen de gemeenten onderling en met het bedrijfsleven over de uitgangspunten.

De regionale beleidsnotitie SROI kan worden samengevat in de 10 hieronder opgenomen beslispunten:

1. De Twentse gemeenten geven aantoonbaar zelf het **goede voorbeeld** als sociaal werkgever door hetzelfde te realiseren als ze werkgevers vragen. Meetbaar: 5% van medewerkers bestaat uit doelgroep SROI bij gemeenten (of PSO trede 2 of 3).
2. De Twentse gemeenten hebben een gemeenschappelijke regionale **SROI ambitie** (inspanningsverplichting): binnen 3 jaar jaarlijks 10 miljoen euro aan SROI afspraken realiseren.
3. De **SROI doelstelling** heeft betrekking op activiteiten waarin een relatie gelegd kan worden met het verhogen van de participatie van doelgroepen met afstand tot de arbeidsmarkt.
4. De Twentse gemeenten gaan akkoord met de genoemde **brede SROI doelgroep**, inclusief leerlingen, statushouders en plaatsingen in het kader van arbeidsmatige dagbesteding.

5. De Twentse gemeenten gaan akkoord met het toepassen van een SROI inspanningsverplichting bij **gesubsidieerde instellingen**, die jaarlijks > 100.000 euro ontvangen.
6. De Twentse gemeenten gaan bij aanbestedingen gebruik maken van een sociaal **keurmerk** (PSO en/of lokaal/regionaal keurmerk Werk Pakt).
7. De Twentse gemeenten staan toe dat opdrachtnemers met een sociaal keurmerk gedeeltelijke **vrijstelling** kunnen krijgen voor SR afspraken.
8. De Twentse gemeenten gaan gebruik maken van het landelijke model **bouwblokken**.
9. De Twentse gemeenten gaan akkoord met een meer geïntegreerde **regionale uitvoering** met een SROI netwerkorganisatie, met 3 (sub)regionale trekkers / regievoerders, en een regionale SROI database (de WIZZR-monitor).
10. De Twentse gemeenten gaan akkoord met een **implementatietraject** om het SROI beleid en de regionale samenwerking in de praktijk te implementeren, met een evaluatie na 2 jaar (= najaar 2018).

Na de besluitvorming over de beleidsnotitie in het portefeuillehoudersoverleg PHA/EZ van 21 april 2016 is deze notitie op 11 juli 2016 besproken met vertegenwoordigers van de branche-organisaties in Twente (zie afzonderlijk verslag). Daarbij is ook de reactie van Bouwend Nederland betrokken. Deze beide besprekingen hebben geleid tot enkele redactionele aanpassingen in de stukken, met name enkele verduidelijkingen en aanvullingen in de bouwblokkentabel. Een kleine inhoudelijke aanpassing is gedaan voor het plaatsen van personen uit het doelgroepregister garantiëbanen, omdat daarvoor door de gemeente ook loonkostensubsidie wordt verstrekt.

Gelet op de ontvangen reacties kan worden geconcludeerd dat het bedrijfsleven zich in grote lijnen kan vinden in deze regionale beleidsnotitie, en met name het feit dat hiermee harmonisatie tussen de gemeenten plaatsvindt, waardoor overal in Twente met één en dezelfde bouwblokkenmethode wordt gewerkt. Verder geldt de notitie als een kader-notitie, met mogelijkheden voor nadere invulling op basis van proportionaliteit en maatwerk, b.v. door specifieke afspraken voor een bepaalde branche (zie de geformuleerde uitgangspunten in de notitie, paragraaf 3.3).

3.2.: het implementatievoorstel is verder uitgewerkt en biedt goede mogelijkheden voor een efficiënte uitvoering tegen beperkte kosten.

Verder is in deze beleidsnotitie een nadere uitwerking opgenomen voor de organisatie en de financiering van de regionale uitvoering, conform het afgesproken netwerkmodel. De volgende invulling wordt voorgesteld:

- aanstelling van 3 SROI-regievoerders, één per subregio, die (in overleg met de opdrachtgever) zorgen voor vertaling van de SROI-opdrachten in meetbare prestaties, en sturen op het nakomen van deze afspraken door de opdrachtnemer. Daarnaast is er voor gekozen deze 3 personen ook als trekkers en coördinatoren voor hun subregio te laten fungeren, in plaats van het inhuren van een externe kwartiermaker voor de hele regio. Deze regievoerders worden aangesteld en (in ieder geval gedurende de pilotperiode van 2 jaar) betaald door de 3 centrumgemeenten;
- alle gemeenten gaan werken met één en dezelfde regionale monitor. Hiervoor wordt door de gezamenlijke gemeenten het webbased SROI monitorsysteem, de WIZZR, aangeschaft. In de aanbestedingen wordt de voorwaarde opgenomen dat de opdrachtnemende bedrijven ook gaan werken met deze monitor, om op deze manier zelf verantwoording af te leggen van de door hen geleverde SROI-prestatie.

Voorgesteld wordt op basis van deze nadere uitwerking te starten gedurende een pilotperiode van 2 jaar, startend per 1-1-2017, en in de 2e helft van 2018 een evaluatie te laten plaatsvinden t.b.v. besluitvorming over de voortzetting hiervan ingaande 2019. Deze periode heeft als doel om ervaring op te doen met de in deze notitie opgenomen bouwblokkenmethode, en te beoordelen in hoeverre deze aanpak leidt tot méér c.q. beter aantoonbare resultaten, bijvoorbeeld in de zin van uitstroom van personen uit een uitkering.

4. Kanttekeningen

Hoewel gestreefd wordt naar een éénduidig regionaal beleid, blijkt uit de praktijk dat dit soms moeizaam verloopt. Heel concreet speelt dit met betrekking tot het convenant dat in 2013 door een aantal gemeenten (8 Twentse gemeenten en een aantal gemeenten uit de regio Stedendriehoek) is afgesloten met de Stichting Infra Werkt.

De gemeente Enschede (destijds één van de initiatiefnemers) heeft in gesprekken met de Stichting Infra Werkt aangegeven de Infra-bedrijven na gunning van een opdracht in de toekomst níet meer te willen verplichten om kandidaten voor SROI bij voorrang te selecteren uit de door Infra Werkt opgeleide personen. Enschede benadrukt (op zichzelf terecht) dat niet de Stichting Infra Werkt, maar de betreffende Infra-bedrijven zelf verantwoordelijk zijn voor de daadwerkelijke invulling van SROI (= aanstelling van personen) en de monitoring daarvan (wat in de toekomst via de WIZZR moet verlopen). Om die reden wil de gemeente Enschede het indertijd vastgestelde convenant opzeggen.

Het bestuur van Infra-Werkt heeft naar aanleiding hiervan bij brief van 11 juli 2016 aan de partner-gemeenten (waaronder de gemeente Rijssen-Holten) de vraag voorgelegd of zij verder willen met dit convenant.

Anders dan de gemeente Enschede hechten wij aan voortzetting van de huidige samenwerking met Infra-Werkt. Wij vinden het in tegenspraak met de beleidsnotitie SROI om eenzijdig als gemeente het convenant met Infra-Werkt op te zeggen. Op zijn minst willen wij vasthouden aan de afspraak dat de opdrachtnemende infra-bedrijven bij voorrang onderzoeken of zij kandidaten uit deze arbeidspool kunnen opnemen.

In de regionale ambtelijke werkgroep SROI hebben wij er voor gepleit om op dit punt tot één regionale beleidslijn te komen, waarbij het convenant (voor zover dat aanpassing behoeft) eventueel gewijzigd zou kunnen worden. Dit verzoek is niet overgenomen, en de gemeente Enschede heeft haar besluit inmiddels schriftelijk aan de Stichting Infra-Werkt meegedeeld (zie bijlage), gevolgd door de gemeente Almelo. Omdat hierover binnen onze gemeente anders wordt gedacht, hebben wij het standpunt van onze gemeente (in overleg met de portefeuillehouder) inmiddels ook kenbaar gemaakt aan de Stichting Infra Werkt (zie bijlage).

Wij kunnen nog niet overzien welke gevolgen bovenstaande discussie heeft voor de Stichting Infra Werkt. Belangrijk hierbij is vooral het draagvlak van Infra Werkt bij de aangesloten Infra-bedrijven. Het bestuur van Infra-Werkt heeft dit nog in beraad. Op verzoek van dit bestuur vindt hierover bovendien nader overleg plaats in de stuurgroep Infra Werkt, met beleidsmedewerkers uit meerdere gemeenten uit het werkgebied van Infra Werkt (= niet alleen Twente, maar ook regio Deventer/Apeldoorn/Zutphen).

5. Draagvlak

Hoewel over de concept-beleidsnota wel overleg met de regionale vertegenwoordigers van het bedrijfsleven heeft plaatsgevonden, lijkt het ons gewenst over de definitieve nota ook de besturen van de lokale werkgeversorganisaties en het bestuur van het Participatiepact te informeren, gelet op hun betrokkenheid bij inkoop- en aanbestedingsvraagstukken, waaronder SROI. Het verdient daarom aanbeveling deze nota te agenderen voor het eerstvolgende overleg met deze organisaties.

Daarnaast kan de Adviesraad Sociaal Domein worden geïnformeerd over deze notitie.

Voor een goed draagvlak bij het bedrijfsleven is het belangrijk dat de gemeente zelf ook het goede voorbeeld geeft. Dit kan onder meer blijken uit het aantal ingevulde garantiebanen bij de gemeente (voortuitlopend op de eventuele Quotumwet) of het PSO-certificaat (Prestatieladder Sociaal Ondernemen). Hoewel de gemeente Rijssen-Holten (nog) geen PSO-certificaat heeft aangevraagd, blijkt uit de recente nulmeting door het bureau Extend dat onze gemeente hier royaal aan voldoet.

6. Aanpak / Uitvoering

De beleidsnotitie is - met het concept van dit bestuursvoorstel - op 9-11-2016 besproken in de vergadering van het directieteam. Het DT heeft in principe ingestemd met dit stuk, en gaat er van uit dat dit voor de gemeente geen personele gevolgen heeft.

Vervolgens bent u over deze nota geïnformeerd door middel van de annotatie bij de agenda van het PHA van 16-11-2016, die op 15-11 binnen uw college is besproken. Wij hebben u daarbij geadviseerd om in te stemmen met de regionale beleidsnotitie en met de gemaakte afspraken voor implementatie hiervan gedurende een pilotperiode van 2 jaar (2017-2018), met de afspraak deze samenwerking en de resultaten hiervan te monitoren en in de 2e helft van 2018 te evalueren, om te beoordelen in hoeverre deze aanpak leidt tot méér c.q. beter aantoonbare resultaten.

Gelet op het voorafgaande kan deze beleidsnotitie nu door uw college worden vastgesteld. Uw instemming is van belang om definitief in te stemmen met de beleidsnotitie en het beschikbaar stellen van financiële middelen voor de aanschaf en implementatie van de WIZZR (monitor). Vervolgens is het aan de 3 centrumgemeenten om de 3 ambtelijke trekkers (regievoerders) aan te stellen en de daadwerkelijke implementatie ter hand te nemen, waaronder de communicatie over de samenwerking met budgethouders en managers binnen alle gemeenten.

7. Personeel

In het eerdere bestuursvoorstel werd er van uitgegaan dat de regievoerder ook zou zorgen voor de aanlevering en plaatsing van werkzoekenden op de SROI-arbeidsplaatsen. In de nadere besprekingen in de werkgroep is duidelijk geworden dat de regievoerder een beperktere taak heeft, en dat de aanlevering van kandidaten blijft verlopen via de reguliere werkprocessen van het regionaal Werkplein, de eigen gemeente en het lokale Participatiepact.

Gelet op de functie-inhoud van de regievoerder wordt uit oogpunt van efficiency en kostenbesparing voorgesteld deze functie subregionaal in te vullen, die (in ieder geval gedurende de pilotperiode) door de centrumgemeente wordt betaald. Daarmee vervalt dus de noodzaak om bij elke gemeente een lokale SROI-coördinator aan te stellen. Omdat deze regievoerder de verantwoordelijkheid draagt voor het vastleggen van de SROI-afspraken in meetbare prestaties, en daarvoor afstemming nodig heeft met de opdrachtgever (gemeente), is een efficiënt werkproces nodig voor de afstemming tussen de regievoerder en de gemeentelijke accountmanager/opdrachtgever. Hier wordt de komende maanden extra aandacht aan besteed.

Per gemeente moet er wel één contactpersoon worden aangewezen die zorg draagt voor het verzamelen van alle opdrachten uit inkoop en aanbesteding, en invoering hiervan in de WIZZR-monitor. Dit is een zeer beperkte administratieve handeling, die naar onze mening het beste gekoppeld kan worden aan de functie van de centrale inkoop-coördinator in onze gemeente c.q. de bij die afdeling aanwezige administratieve ondersteuning.

8. Juridische aspecten

Voor de werk- en toepasbaarheid in de praktijk is het gewenst vast te leggen hoe te handelen in het geval dat er afgeweken moet worden van dit beleid. Als b.v. bij de Nota van Inlichtingen wordt gesteld, dat de gestelde SROI eis te hoog is bij die opdracht (omdat er weinig of geen arbeid aan te pas komt) en dus als disproportioneel wordt gezien, en dat voorgesteld wordt om de eis te verlagen / te laten vervallen. Als de budgethouder/opdrachtgever dit verzoek redelijk acht, zou hiervoor formeel de procedure stilgelegd moeten worden, om eerst toestemming aan uw college te vragen om te mogen afwijken van de eisen in het bestek. Hierdoor kan meerdere dagen tot weken vertraging worden opgelopen, die soms heel cruciaal zijn. Om dit te voorkomen, wordt voorgesteld het mandaat tot afwijken, net als de andere afwijkingen mbt aanbestedingen, bij de inkoopcoördinator neer te leggen (waarbij het gebruikelijk is de portefeuillehouder hierover te informeren, en het college om een beslissing wordt gevraagd indien geen overeenstemming tussen budgethouder/opdrachtgever en inkoopcoördinator bestaat).

Omdat de toetsing over toepassing hiervan bij een aanbesteding via het "startformulier Inkoop & Aanbesteden" zal plaatsvinden, wordt voorgesteld het bestaande mandaat van de inkoopcoördinator uit te breiden conform bijgevoegde bijlage als een concept. Als u hiermee instemt, kan dit tijdens de jaarlijkse herziening van de mandatenlijst worden meegenomen.

9. Communicatie

Vanuit de arbeidsmarktregio Twente is een regionale beleidsnotitie voorbereid inzake Social Return On Investment (SROI). Het doel van SROI is om door middel van aanvullende voorwaarden te bereiken dat inkoop- en aanbestedingsopdrachten van de overheid - naast hun primaire doelstelling van het realiseren van een bepaald werk of dienstverlening - ook bijdragen aan sociale doelstellingen, zoals het bieden van extra banen voor werklozen.

De 14 Twentse gemeenten hebben tot op heden elk op een eigen wijze invulling gegeven aan SROI binnen hun inkoopbeleid. In het portefeuillehoudersoverleg van de arbeidsmarktregio Twente zijn – mede op verzoek van het bedrijfsleven – afspraken gemaakt voor meer samenwerking en afstemming in SROI-beleid. Door vaststelling van één gezamenlijke regionale beleidsnotitie SROI komen gemeenten tot een gezamenlijk en gedragen SROI-beleid (met mogelijkheden voor maatwerk, bijvoorbeeld via branche-gerichte afspraken). Verder zijn samenwerkingsafspraken gemaakt om te zorgen voor een goede monitoring hiervan, om het rendement van SROI (in termen van plaatsing van langdurig werklozen) beter inzichtelijk te maken. Daarvoor wordt een regionale netwerkorganisatie voorgesteld, met in elke subregio één SROI-regievoerder als trekker.

10. Financien

De totale jaarlijkse kosten van de WIZZR voor de 14 Twentse gemeenten bedragen € 37.200 per jaar excl. BTW. Voorgesteld wordt deze kosten naar inwonertal te verdelen. Daarnaast wordt een werkbudget van € 7.000,- per jaar geraamd voor PR en communicatie, en een éénmalig bedrag van € 4.000,- voor implementatiekosten van de WIZZR. Voor Rijssen-Holten betekent dit een bedrag van € 2.750,- per jaar (gebruikskosten WIZZR + PR en communicatie) plus een eenmalige bijdrage van € 308,- voor de implementatiekosten van de WIZZR.

Deze kosten kunnen ten laste worden gebracht van de stelpost "stimuleringsmaatregelen werkgelegenheid", waarvoor structureel € 33.000,- in de gemeentebegroting is opgenomen (waarvan nog € 15.000,- resteert). In overleg met het team financien wordt voorgesteld dit te verwerken via de voorjaarsnota 2017.

11. Raadsprogramma

Ondernemen en Werk.

[Definitief Concept Beleidsnotitie SROI bij inkoop regio Twente versie 07 \(docx\)](#)

[Overleg inzake SROI regio Twente 11 juli 2016 \(docx\)](#)

[brief Enschede voortzetting werkwijze Infra-Werkt 160923 \(pdf\)](#)

[brief aan Infra Werkt nav SROI \(pdf\)](#)

[Bijlage Aanpassing mandatenlijst 2014 tbv SROI beleid \(docx\)](#)

